

Seksen in Texas is 'hot'

Maurice Rosenstein: 'Binnenkort verschillen tussen gesekst sperma voor pinken en melkvee'

Met de recent verkregen licenties voor sperma seksen bezit het Amerikaanse bedrijf Sexing Technologies een monopoliepositie. De ontwikkelingen van gesekst sperma volgen elkaar in rap tempo op en wereldwijd is de vraag enorm. Maurice Rosenstein: 'Afgelopen jaar heb ik elke ki-directeur aan de telefoon gehad.'

W e zijn te vroeg. De afspraak is om acht uur 's morgens in het kantoor van Sexing Technologies in Houghton in de Amerikaanse staat Texas en we zijn een half uur te vroeg. De secretaresse schenkt koffie, belt met directeur Maurice Rosenstein en gebaart ons even te gaan zitten. Maar de koffie is nog nauwelijks geroerd of Rosenstein staat al voor ons, zijn overhemd nog dichtknopend. Het lijkt wel of hij net wakker is en dat bevestigt hij ook. 'Ik slaap hierboven.' Rosenstein wijst in zijn kantoor naar een wenteltrap. 'Ik leef voor mijn bedrijf, ik wil er 24 uur per dag bij betrokken zijn.' Hij strijkt intussen zijn haren glad. 'Op zondag ga ik naar mijn ranch, mijn boerderij, 300 km hiervandaan. Dit is nu mijn leven, er is zo veel te doen en de ontwikkelingen in sperma seksen gaan razendsnel. Daar moet ik bij zijn.'

Monopoliepositie

Rosensteins kantoor lijkt wel een museum. Opgezette dieren en oude werktuigen hangen aan de wand en op het met papieren bedolven bureau staan een oude winkelkassa en een boxbal. 'Ik ben een bezig man.' En daarmee zegt de tengere, 55-jarige Rosenstein niets te veel.

Het bedrijf Sexing Technologies, dat hij samen met zijn partner Juan Moreno twaalf jaar geleden startte, staat anno 2007 in het middelpunt van de belangstelling van de rundveefokkerij. Het bedrijf heeft de kennis en, vooral belangrijk, de licenties van de tot dusver enig werkende techniek voor het seksen van sperma. 'Afgelopen jaar ben ik door elke ki-directeur in de wereld gebeld.' Het klinkt een beetje als grootspraak, maar onwaarschijnlijk is het niet. Rosenstein

Maurice Rosenstein: 'Een rietje sperma is niet langer meer een gewoon rietje sperma'

glundert. 'Het zijn allemaal prachtige mensen in de fokkerijwereld, ik werk liever met hen samen dan met de mensen uit de veehandel.' Rosenstein kan het weten, want de handel in vee vormde in de beginjaren van zijn bedrijf een belangrijke inkomstenbron. 'We exporteerden in de toptijd twaalfduizend runderen per jaar naar Zuid-Amerika', vertelt hij. De constatering van bse in de VS zette van de ene op

de andere dag een streep door deze bedrijfstak. In die tijd droeg het bedrijf de naam Genetic Resource International en had zich met dank aan zijn partner Moreno ook gespecialiseerd in het winnen van sperma en het uitvoeren van embryo-transplantaties via onder meer ivf en ivp. Vooral voor vleesvee bleken hiervoor veel kansen te liggen, met dank aan de contacten in de veehandel. Nog altijd is de et-tak erg belangrijk en

Machine om sperma te seksen kost 400.000 dollar

vorig jaar werden er bijna 6000 embryo's geproduceerd. Maar door het wegvallen van de vee-export zochten Moreno en Rosenstein naar nieuwe mogelijkheden voor het bedrijf. Hun oog viel op het seksen van sperma. Deze techniek en de licenties waren in handen van het bedrijf X&Y Technologies in Colorado. 'Het heeft ons veel moeite gekost om afspraken te maken dat we techniek mochten gebruiken', vertelt Rosenstein.

Rosenstein wil er weinig woorden over kwijt en liever nog minder over de meest recente ontwikkelingen. Na veel onderhandelingen is het namelijk gelukt om een meerderheidsbelang te krijgen in X&Y en daarmee in de licenties. Daardoor heeft Sexing Technologies eigenlijk een monopoliepositie. 'Wie sperma wil seksen, moet vanaf nu bij ons zijn', aldus Rosenstein. Wie het pad naar het kantoor oprijdt,

ziet aan beide zijde stieren grazen. De exotische brahma's met hun grote oren zijn indrukwekkend, maar ook stieren van de rassen angus, hereford en Texas longhorn liggen loom in de zomerhitte. 'We hebben hier momenteel 130 stieren waarvan we sperma vangen en bij een deel ook het sperma seksen', vertelt Rosenstein. Vanwege de veterinaire status zijn de rietjes en de embryo's niet gecertificeerd voor de export naar Europa en vinden alle producten hun weg in Noord- en Zuid-Amerika.

Airconditioning noodzakelijk

'Er zijn nu veertig vleesstieren, dertig jerseystieren en zestig holsteinstieren. De vleesstieren lopen buiten, de fokstieren van de melkrassen proberen we zo veel mogelijk te houden in de koele stallen.' Achter het kantoor staat een grote, open dekstal met daarachter een ruimte waarin een tiental holsteinstieren onder grote ventilatoren met sprinklers rustig staan te herkauwen. De stieren komen van diverse ki-organisaties, ook van HG. Zo wacht de witte Evergreen View Staple, een Marshallzoon van HG, geduldig tot hij naar de dekstal wordt geleid. 'Van mei tot september kan het hier dagelijks meer dan 35 graden zijn. Hoge temperaturen zijn slecht voor de deklust en de kwaliteit van het sperma', weet Rosenstein. 'Daarom hebben we twee stallen gebouwd met airconditioning waarin we 35 stieren kunnen huisvesten.'

Jarenlang bemoeide Rosenstein zich persoonlijk met het verzorgen van de stieren, maar nu het bedrijf zich de laatste twee jaar zo sterk ontwikkeld heeft en werk biedt aan 110 mensen, heeft hij daar minder tijd voor. 'Er zijn nu 35 mensen bezig met het verzorgen van de stieren en het laten dekken. Het springen gebeurt in de koele periode van de ochtend en de avond. Voor het seksen van sperma moet je met vers sperma werken en het seksen gaat 24 uur per dag door.'

Rosenstein toont de weg die het verse sperma aflegt voordat het naar de machines gaat die het sperma seksen. Op dit moment staan er in het laboratorium negen machines die 24 uur per dag draaien. 'De nieuwste generatie', zegt hij en Rosenstein wijst naar een machine met diverse beeldschermen, tellers en knoppen. Het apparaat is niet groter dan een koelkast, maar kost wel 400.000 dollar. In een opvangglas is een minuscuul druppelend stroompje vloeistof te zien, de vrouwelijk

ke spermacellen die medewerkers even later meenemen voor onderzoek en afvullen van de rietjes.

26 machines in China

Terug in zijn kantoor, tussen de opgezet- te beer en de almaar rinkelende telefoon, vertelt Rosenstein dat er wereldwijd 130 machines staan die sperma kunnen seksen. 'Daarvan staan er 26 in China, maar die deal is gemaakt voordat wij de licenties kregen. Onder de naam Sexing Technologies draaien nu dertig machines.' Vier daarvan zijn afgelopen maand opgestart in Deventer voor CRV. Met CRV is een samenwerkingsverband in de vorm van een joint venture gevormd met de naam ST-Benelux. 'Deze bedrijfsvorm is voor ons ook nieuw, maar CR Delta stelde het voor en het leek ons een goede deal', aldus Rosenstein. 'Voor alle andere ki-organisaties leveren wij hen de service van het sperma seksen.'

Het seksen van sperma heeft afgelopen twee jaar enorm aan populariteit gewonnen. Toch is de Britse ki-organisatie Cogent er al zeker vijf jaar mee bezig, maar leek een echte opmars niet te willen vloten. 'De techniek is verbeterd en de tijd is er nu rijp voor. Er is wereldwijd een enorme vraag naar zuivel en daarmee naar koeien', vertelt Rosenstein. 'Iedereen schreeuwt om jongvee. Wereldwijd worden er jaarlijks 225 miljoen doses sperma geproduceerd. Onze verwachting is dat over vijf jaar tien procent van deze markt gesekest sperma is.'

Rosenstein blaakt van zelfvertrouwen,

maar kanttekeningen bij het product gesekest sperma zijn er ook, met name op het gebied van vruchtbaarheid. 'We maken sperma niet beter, seksen is geen wondermiddel. Natuurlijk kunnen we sperma van Belgische-blauwestieren seksen, maar niet elke stier is geschikt. De techniek haalt wel de dode zaadcellen eruit en er zijn inmiddels praktijkproeven waarbij gesekest sperma nagenoeg dezelfde bevruchtingspercentages geeft als gewone rietjes. Maar bevruchtingspercentages zijn heel bedrijfsspecifiek.' Rosenstein komt nu duidelijk bij zijn stokpaardje en gaat er eens goed voor zitten. 'We hebben inmiddels gezien dat elke boer zijn eigen inseminatiemethode heeft. Zolang de vruchtbaarheidscijfers acceptabel zijn, is dat prima. Maar met gesekest sperma moet je gewoon de juiste protocollen volgen. We zien dat bij boeren die gesekest sperma gebruiken, ook de bevruchtingsresultaten van de normale rietjes stijgen.' Maar – Rosenstein geeft het zelf aan – er moet worden uitgegaan van gemiddeld lagere bevruchtingsresultaten. 'We houden bevruchtingspercentages aan van 54 procent bij pinken met gesekest sperma waarbij meer dan 90 procent vaarskalf wordt.'

Deze cijfers zijn volgens Rosenstein de laatste jaren flink verbeterd door nieuwe inzichten en technieken. Vooral nog heeft dat niet gezorgd voor een lagere spermaprijs.

De vinger gaat omhoog en Rosenstein is het er niet mee eens. 'Bij de koeien verliezen we het met vruchtbaarheid, daarom

adviseren we gesekest sperma op pinken. Maar we zijn nu aan het onderzoeken of we misschien verschillende rietjes moeten maken voor pinken en koeien. Misschien zijn er wel veehouders die tachtig procent vaarskalveren al voldoende vinden, of zeventig procent. Daarmee kunnen we de machines sneller laten draaien of de rietjes afvullen met meer spermacellen. Maar dat moeten we de komende tijd eerst onderzoeken.'

Rosenstein wil niet zeggen of Nederland en Vlaanderen zich misschien zouden lenen voor zo'n experiment. 'Een rietje sperma is niet langer meer een gewoon rietje sperma. De een wil vruchtbaarheid, de ander wil zeker zijn van het geslacht. De spermamarkt zal verder diversifiëren.'

Tijd van magie voorbij

De telefoon gaat, alweer. Het is tijd om te gaan. Snel toont Rosenstein nog even een kampioen brahmastier waar hij zichtbaar trots op is en vervolgens wijst hij ons de weg naar het vliegveld. Nog niet eerder gaf hij een interview en hij vraagt zich op het allerlaatste moment nog af of hij het seksen van sperma wel genoeg heeft gepromoot gedurende de morgen. Dat heeft hij, maar toch: 'Schrijf maar dat de tijd dat het seksen van sperma magie was, voorbij is. Wie nu geen gesekest sperma gebruikt, doet zijn bedrijfsontwikkeling flink tekort.'

Jaap van der Knaap